

Nr. 652/13.10.2016

Analiza de nevoi de formare continuă pentru anul școlar 2016 - 2017

Pentru a răspunde nevoii de formare continuă pentru personalul didactic, didactic auxiliar și personalul de conducere, îndrumare și control din învățământul preuniversitar, Casa Corpului Didactic Tulcea a realizat o diagnoză a nevoilor de formare existente la nivelul județului. Documentul constituie o fundamentare obiectivă pentru oferta de programe pentru anul școlar 2016-2017 și a parcurs următoarele etape:

1. elaborarea instrumentelor de investigare: chestionar de identificare a nevoilor de formare continuă a cadrelor didactice;
2. aplicarea chestionarelor online, accesând: <https://goo.gl/forms/UTY4cPWGQSQiiJRD3>
3. analiza, prelucrarea și interpretarea datelor rezultate din chestionarele aplicate;
4. analiza rapoartelor de inspecție școlare efectuate de inspectorii școlari în anul școlar 2015-2016;
5. analiza datelor obținute din aplicarea chestionarelor în vederea monitorizării impactului participării cadrelor didactice din județul Tulcea la activitățile de formare continuă/perfecționare;
6. prelucrarea feedback-ului obținut în urma participării cadrelor didactice la activități metodice, seminarii, workshop-uri organizate de către C.C.D. Tulcea;
7. includerea priorităților Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice în domeniul formării continue/perfecționării, pentru anul școlar 2016-2017.

► Analiza și prelucrarea chestionarelor de identificare a nevoilor de formare aplicate cadrelor didactice

Chestionarul de identificare a nevoilor de formare aplicat cadrelor didactice a cuprins 4 itemi:

Item 1 - Care dintre componentele enumerate mai jos ar trebui abordate în viitoare programe de formare în didactica specialității dvs.?

Proiectarea didactică; Managementul clasei ; Strategii interactive de predare-învățare-evaluare; Abordarea integrată a conținuturilor învățării; Predarea centrată pe elev; Evaluarea axată pe progresul elevilor; Demersul didactic individualizat pentru elevii cu nevoi speciale de învățare (dificultăți de învățare, eșec școlar, supradotați);

Item 2 - Bifați domeniile relevante pentru dezvoltarea dvs. profesională

Management educațional; Management instituțional; Accesarea și managementul proiectelor finanțate prin Erasmus+; Consiliere educațională; Comunicare și leadership; Educație antreprenorială; Limbi străine(engleză); Învățarea în context nonformal, voluntariat; Voluntariat; Utilizarea TIC în procesul de învățare; Altele.

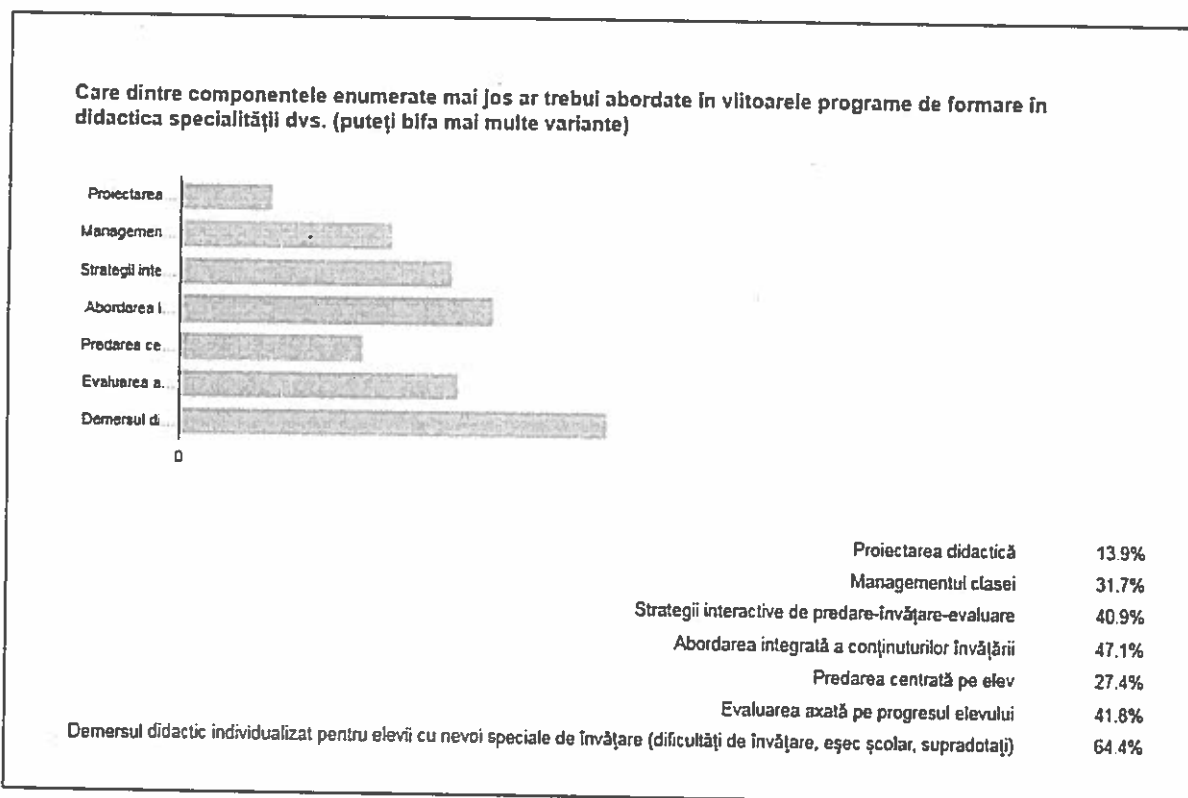
Item 3 - Bifați modalitățile de formare pe care le agreeți.

Formare față-în-față); Formare online (E-learning); Formă combinată de instruire (față-în-față și online).

Item 4 –Domeniile de interes abordate în conferințe, semniarii, workshop

Leadership; Tehnici de comunicare ; Managementul clasei; Evaluare; Alternative educaționale; Alternativele educaționale; Voluntariat; Erasmus+; Altele.

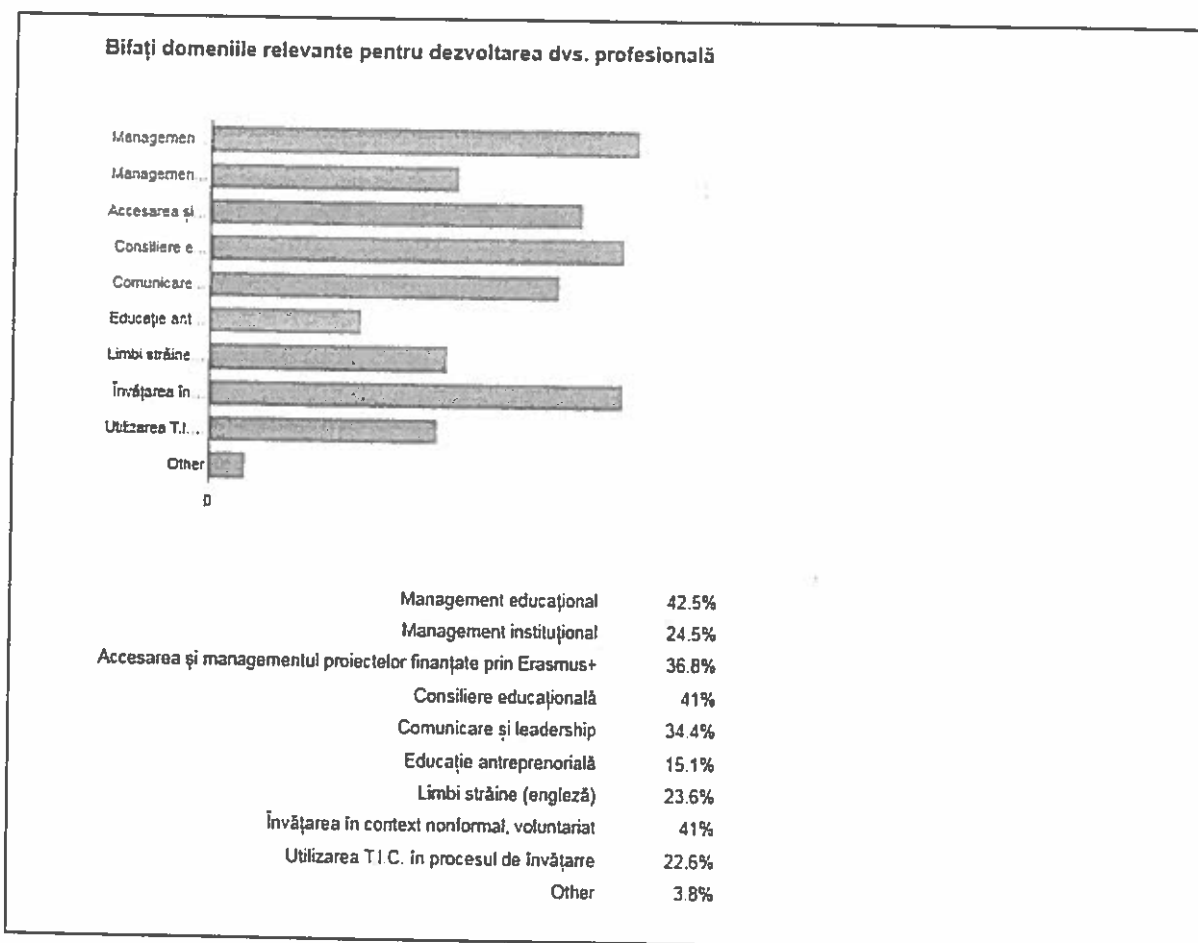
Item1 Opțiunile cadrelor didactice pentru programe de formare în didactica specialității

Ierarhizarea domeniilor de conținut/competențe pe baza opțiunilor cadrelor didactice relevă următoarele:

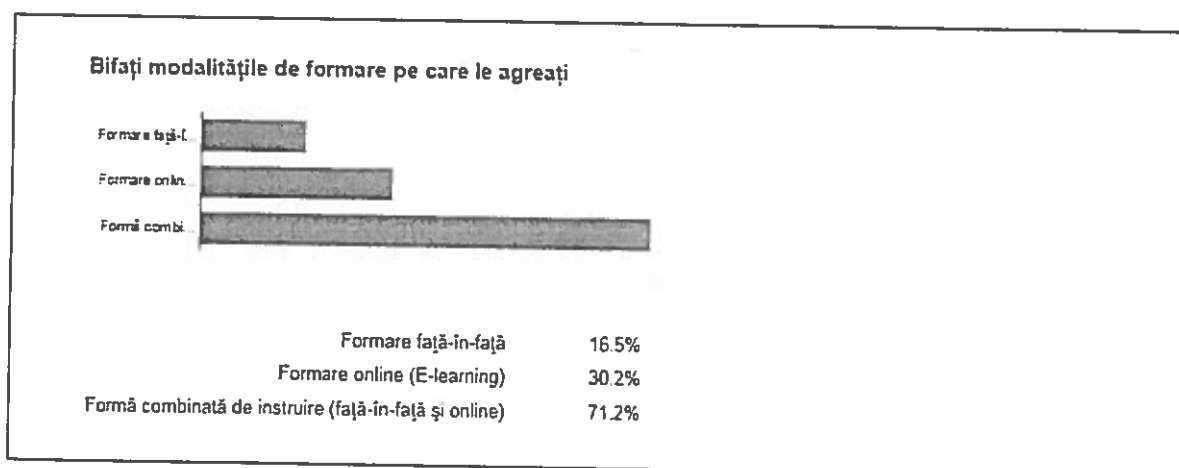
- demersul didactic individualizat pentru elevii cu nevoi speciale de învățare (dificultăți de învățare, eșec școlar, supradotați) - 64,4%;
- abordarea integrată a conținuturilor învățării - 47,1%;
- evaluare axată pe progresul elevului - 41,8%;
- strategii interactive de predare-învățare evaluare - 40,9%;
- managementul clasei – 31,7%

Item 2 Opțiunile cadrelor didactice privind domeniile relevante pentru dezvoltarea profesională

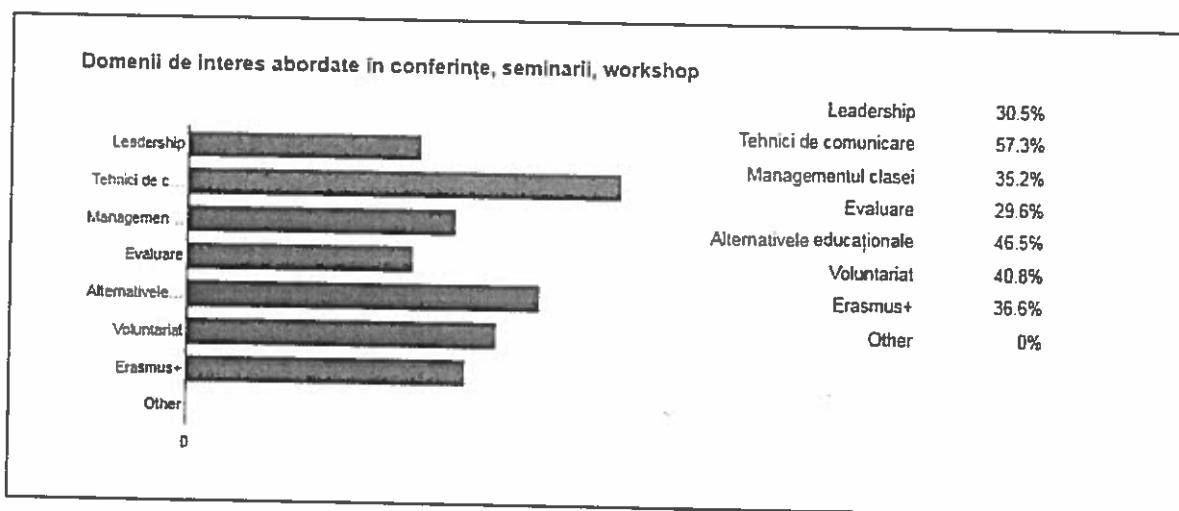
Rezultatele evidențiază opțiunea cadrelor didactice (în procente echilibrate, între 42,5% și 36,8%) pentru domenii de formare precum: managementul educațional, consilierea educațională, învățarea în context nonformal, voluntariat. accesarea și managementul proiectelor finanțate prin Erasmus+.

Item 3 Opțiunile cadrelor didactice pentru modalitățile de formare

Se constată că modalitatea agreeată de cea mai mare parte a respondenților (71,2%) este forma combinată de instruire (față-în-față și online). Acest aspect a fost evidențiat și în urma feedback-ului obținut de la cadrele didactice care au completat chestionare de evaluare a programelor de formare pe care le-au absolvit în anul școlar precedent.

Item 4 Domenii de interes abordate în conferințe, seminarii, workshop

Un număr semnificativ de cadrele didactice și-au exprimat dorința de a participa la conferințe de specialitate, seminarii, workshop-uri și evenimente, având ca domenii de interes tehnicile de comunicare (57,3%) și alternativele educaționale (46,5%).

► **Analiza și prelucrarea datelor obținute pe baza rapoartelor de inspecție școlară și monitorizare efectuate de I.S.J. Tulcea**

În urma inspecțiilor școlare efectuate în anul școlar 2015-2016, observațiile și recomandările pentru cadrele didactice inspectate, pe obiecte de studiu - acestea fiind extrase din *Raportul privind activitatea de inspecție școlară în anul școlar 2015-2016, aprobat în ședința Consiliului de Administrație al ISJ TL din 19.08.2016* - se rezumă după cum urmează:

LIMBA ROMÂNĂ

- *carențe de natură metodico-pedagogică în cazul unor cadre didactice, mai ales debutante și necalificate;*
- *cadre didactice întâmpină dificultăți în elaborarea testelor de evaluare și a baremelor de corectare și de notare, neținând cont de obiectivele evaluării.*

LIMBI MODERNE

- *unele cadre nu au pregătirea științifică de bază sau abilități pedagogice pentru a stăpâni clasele, rezultând probleme de comunicare și de calitatea activității didactice;*

INVĂȚĂMÂNT PRIMAR

- *situații în care centrarea demersului didactic se realizează pe conținuturi și nu pe competențe/obiective;*
- *insuficientă abordare interdisciplinară/integrată a conținuturilor învățării;*
- *slaba utilizare a TIC în procesul de predare - învățare – evaluare.*

MATEMATICĂ

- *strategii didactice de remediere nediferențiate;*
- *supraevaluare, îndeosebi la clasele cu elevi cu medie mică de admitere în liceu și în cazul suplinitorilor necalificați;*
- *evaluarea prin probe practice (experiment de laborator) este rareori utilizată.*

ISTORIE ȘI SOCIO-UMANE- ÎNVĂȚĂMÂNT SPECIAL

- *carențe de natură metodico-pedagogică în cazul unor cadre didactice (în special, profesor de științe socio-umane);*
- *utilizarea metodelor moderne, uneori, în mod arbitrar și ineficient.*

GEOGRAFIE

- *încadrarea necorespunzătoare în mediul rural (cadre necalificate; constituirea catedrelor în mai multe localități).*

ARTE

- *pregătirea lecțiilor, folosirea activităților centrate pe activitatea elevului;*
- *absența proiectării unor secvențe de recuperare / ameliorare / performare;*
- *unități de învățare care nu se încheie cu evaluare sumativă;*
- *situații în care centrarea demersului didactic se realizează pe obiective și nu pe competente.*

EDUCAȚIA FIZICĂ

- *strategiile de tratare diferențiată, individualizare sunt insuficiente în cazul unor elevi aflați în situații speciale (amotrici, tendință de obezitate etc);*
- *în unele situații apar dificultăți în operaționalizarea obiectivelor în cadrul proiectării didactice.*

TEHNOLOGII

- *unitati de invatare care nu se incheie cu evaluare sumativă;*
- *se menține oferta scăzută a parcursurilor didactice inter / transdisciplinare;*
- *pregătirea lecțiilor, folosirea activităților centrate pe activitatea elevului.*

LIMBI MATERNE

- *unele planuri de lecție nu respectă noile prevederi, fiind realizate după modelul bazat pe obiective ;*
- *desfășurarea lecțiilor are un caracter mai puțin practic-aplicativ;*
- *carențe de natură metodico-pedagogică la cadrele didactice necalificate;*
- *utilizarea metodelor moderne, uneori, în mod arbitrar și ineficient;*

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

- *planificarea și completarea în Caietul educatoarei a activităților desfășurate în cadrul proiectelor de parteneriat, a activităților extracurriculare precum și a activităților opționale;*

- *conținuturi de învățare, mijloace de realizare selectate fără a avea în vedere particularitățile de vârstă și planificarea anuală a temelor.*

BIOLOGIE- FIZICA –CHIMIE

- *în unele situații, planificările sunt realizate după manual, nu după programă;*
- *analiză superficială/formală a rezultatelor la testele inițiale sau măsuri de ameliorare neadecvate problemelor identificate;*
- *centrarea pe profesor, favorizarea învățării reproductive și supraevaluarea elevilor, îndeosebi în mediul rural unde sunt încadrați suplinitori necalificați.*

CONSILIERE ȘI ORIENTARE

- *nu toate clasele au caiete de dirigenție, prin urmare, aspectele discutate la clasă, fie legate fie temă, fie de aspectele organizatorice, nu sunt proiectate cu siguranță în activitatea ulterioară a elevilor;*
- *nu se folosesc în mod frecvent metode interactive care să activeze toți elevii în activitate.*

Luând în considerare aceste aspecte constatate în urma inspecțiilor tematice și a celor de specialitate, I.S.J. Tulcea a stabilit o serie de obiective strategice pentru compartimentul curriculum și asigurarea controlului calității în anul 2016-2017, din care le-am extras pe cele referitoare la activitatea de formare, după cum urmează:

- *perfecționarea personalului didactic pentru aplicarea noului curriculum și abordarea unor strategii didactice eficiente prin cuprinderea unui număr cât mai mare de cadre didactice la cursurile de formare ;*
- *acces la educație permanentă pentru toți actorii implicați în educație și/sau formare personala/profesionala, cu implicarea, în primul rând, a formatorilor locali / naționali din județul nostru, precum și a furnizorilor de programe de formare cu cea mai mare eficiență;*
- *grad înalt de participare la programe cu finanțare comunitară pentru educație și formare.*

Analizând aceste elemente, am constat nevoi reale de formare și dezvoltare profesională în domenii precum *proiectarea didactică, predarea centrată pe elev și evaluarea*, module tematice care sunt incluse în curriculumul programelor de formare în didactica specialității pentru toate disciplinele din oferta Casei Corpului Didactic Tulcea pentru anul școlar 2016-

2017. Parteneriatul cadru didactic-elev-familie, stilul de predare al cadrului didactic sunt abordate ca tematici în modulele programelor de formare „Relația școală-părinți-comunitate în învățământul preșcolar și primar”, „Managementul conflictului din mediul școlar - Nivel II” (acreditate M.E.C.Ș.), „Metode și tehnici de consiliere pentru elevi și părinți”, „Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă” și „Prevenirea delincvenței juvenile și a violenței în școli”.

Dezvoltarea competențelor managerilor școlari sunt vizate prin cursurile ”Management instituțional”, ”Dezvoltare instituțională prin proiecte cu finanțare europeană”, ”Prevenirea corupției în școala românească”, programe care urmăresc să aducă schimbări la nivelul conducerii instituției școlare în contextul descentralizării, prin transformarea directorului dintr-un administrator într-un manager competent, un lider al comunității școlare. Monitorizările realizate de I.S.J. Tulcea în școlile județului sprijină ideea că satisfacerea nevoilor de formare/profesionalizare ale acestui grup-țintă reprezintă o premisă importantă pentru creșterea calității educației în școlile tulcene.

► Analiza și prelucrarea datelor obținute în urma monitorizării impactului participării cadrelor didactice din județul Tulcea la activitățile de formare continuă

În anul școlar 2015-2016 au fost desfășurate activități de monitorizare a impactului participării cadrelor didactice din județul Tulcea la programele de formare continuă/perfecționare, care au avut ca scop colectarea de informații referitoare la rezultatele, efectele și beneficiile obținute de absolvenții activităților de formare furnizate de Casa Corpului Didactic Tulcea, precum și valorificarea acestor date în sensul identificării unor perspective viitoare în managementul formării și diversificării ofertelor de formare continuă furnizate de instituție.

Evaluarea și monitorizarea impactului participării cadrelor didactice la activitățile de formare continuă/perfecționare s-a realizat și prin aplicarea de chestionare absolvenților programelor de formare organizate, acestea fiind formulate în format letric și on-line, la adresa <https://goo.gl/forms/w9ol8nNL9O2F1Qmg1>

Chestionarele aplicate au fost alcătuite din 4 itemi:

Item 1 - Bifați programele de formare organizate de C.C.D. Tulcea pe care le-ați absolvit în ultimii 2 ani: *management educațional; abilitarea curriculară a cadrelor didactice din învățământul primar pentru clasa pregătitoare; școala incluzivă; managementul*

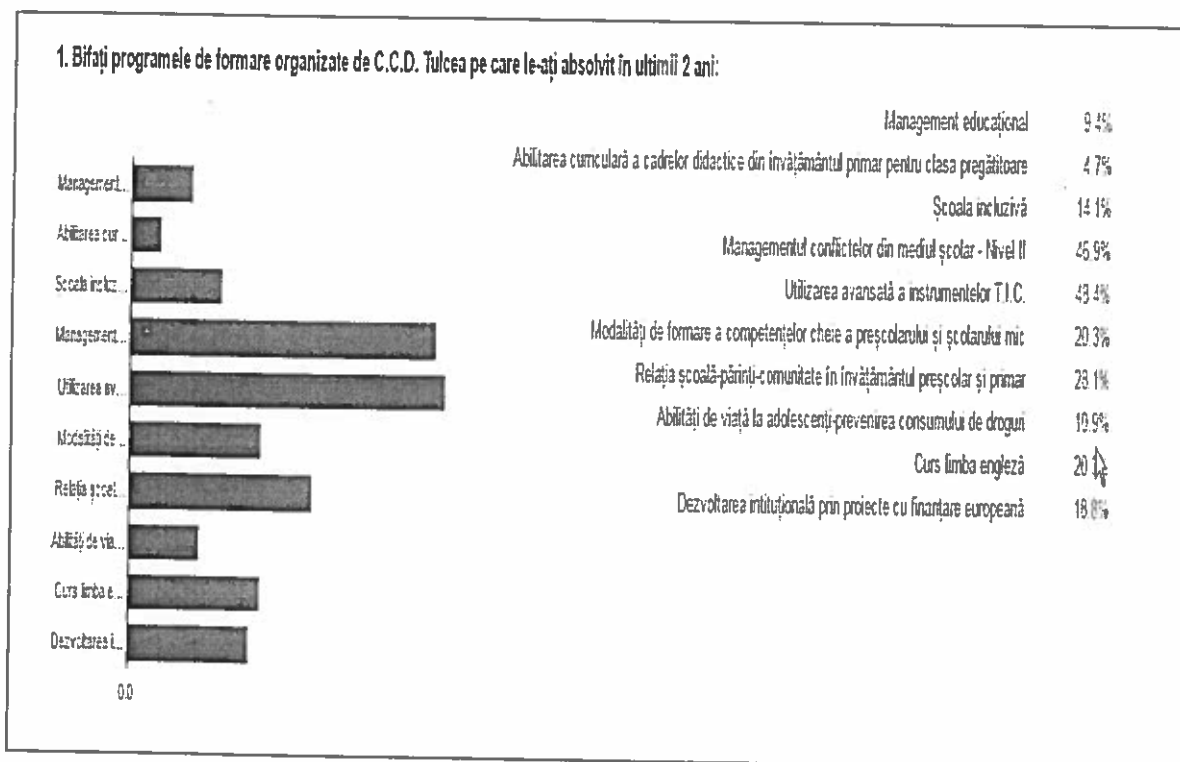
conflictelor din mediul școlar - nivel II; utilizarea avansată a instrumentelor T.I.C.; modalități de formare a competențelor cheie a preșcolarului și școlarului mic; relația școală-părinți-comunitate în învățământul preșcolar și primar; abilități de viață la adolescenți-prevenirea consumului de droguri; curs limba engleză; dezvoltarea instituțională prin proiecte cu finanțare europeană.

Item 2 - Bifați 3 aspecte pe care le-ați îmbunătățit în activitatea dumneavoastră prin participarea la programele de formare: utilizarea eficientă TIC în procesul de predare-învățare-evaluare; abordarea integrată / transdisciplinară a conținuturilor; managementul clasei; proiectarea didactică; învățarea centrată pe elev; evaluarea axată pe progresul elevului; managementul instituțional; managementul proiectelor.

Item 3 - În ce măsură ați aplicat în activitatea dumneavoastră didactică competențele dobândite în urma absolvirii programului de formare: în foarte mare măsură; în mare măsură; în mică măsură; deloc.

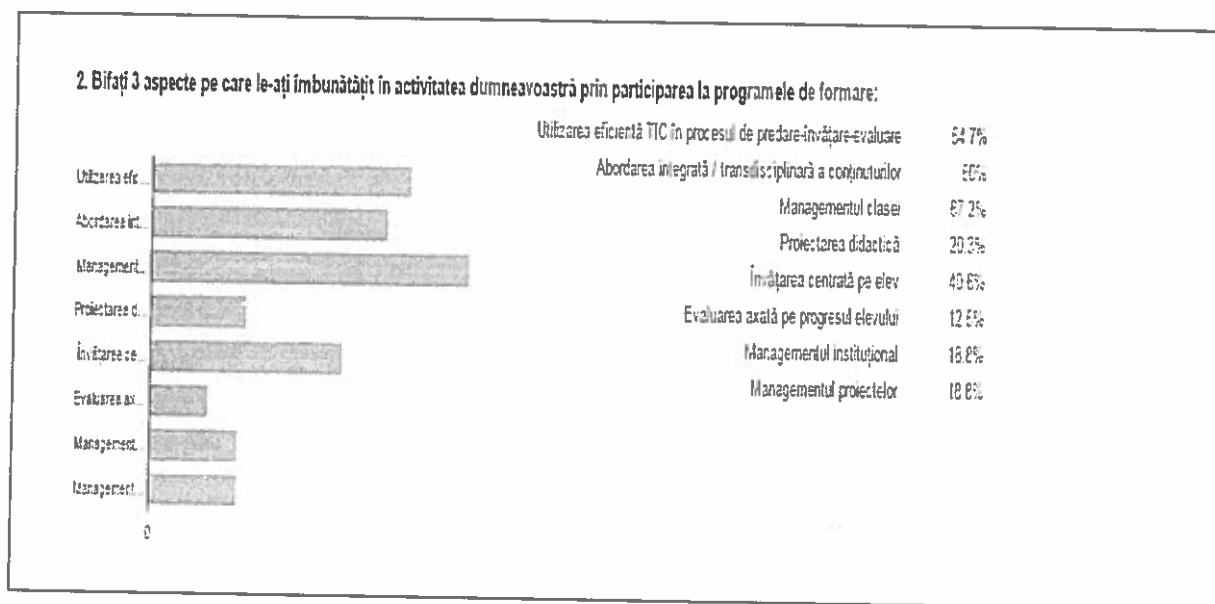
Item 4 - Precizați sursele și modalitățile prin care v-ați informat cu privire la oportunitățile de dezvoltare profesională oferite de C.C.D. Tulcea: site-ul www.ccdtulcea.ro; avizierul instituției de învățământ; informări ale responsabilului cu formarea continuă din școală; informări primite pe e-mail; documentare personală;

Item 1 - Bifați programele de formare organizate de C.C.D. Tulcea pe care le-ați absolvit în ultimii 2 ani

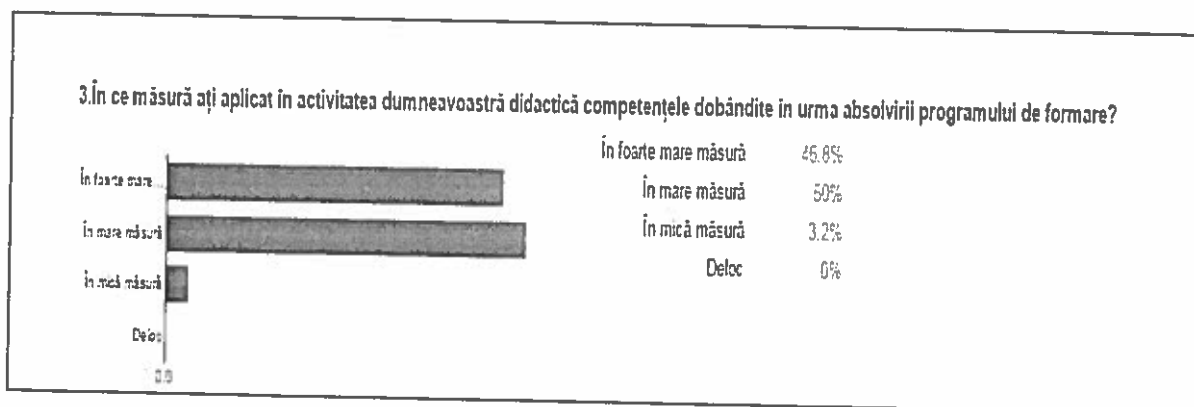
S-a constatat că numărul cel mai mare de respondenți provin de la programele *Utilizarea avansată a instrumentelor T.I.C (48,4%)* și *Managementul conflictelor din mediul școlar - nivel 2 (46,9%)*.

Item 2 - Bifați 3 aspecte pe care le-ați îmbunătățit în activitatea dumneavoastră prin participarea la programele de formare

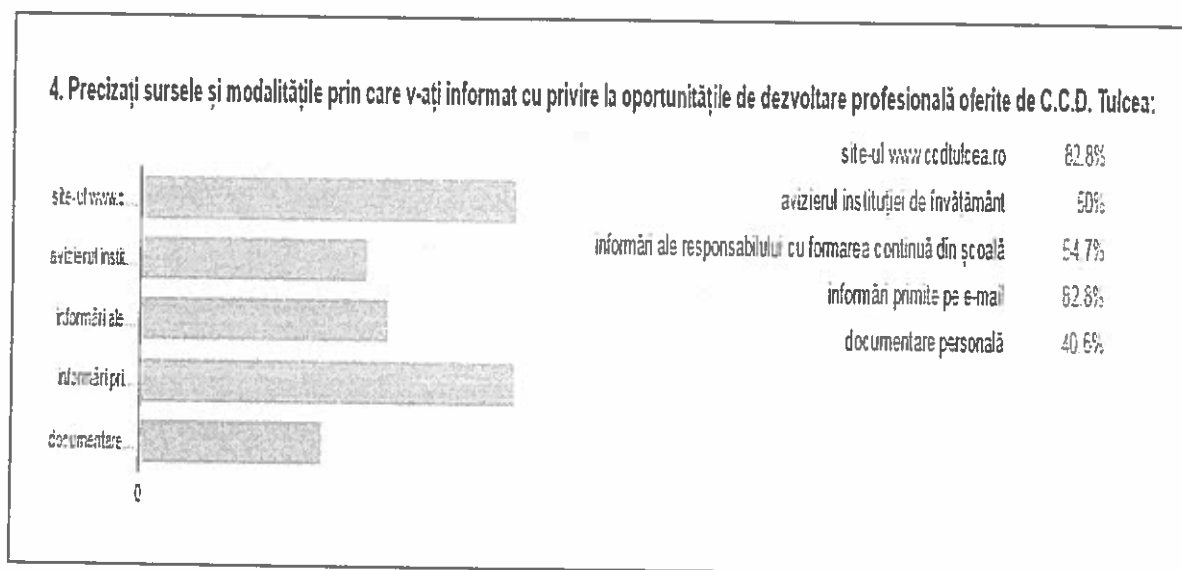
Din analiza acestui item, reiese faptul că prin participarea la programele de formare, 67,2 % dintre cursanți și-au îmbunătățit managementul clasei. De asemenea, și-au îmbunătățit cunoștințele TIC, utilizând mai eficient aceste instrumente în procesul de predare-învățare-educare, într-un procent de 54,7%, iar 50% și-au sporit eficiența privind abordarea integrată/transdisciplinară a conținuturilor.

Item 3 - În ce măsură ați aplicat în activitatea dumneavoastră didactică competențele dobândite în urma absolvirii programului de formare

Se constată că aproape jumătate dintre cursanți (46,8%) au aplicat *în foarte mare măsură* competențele dobândite în urma absolvirii cursurilor, în timp ce a doua jumătate (50%), *în mare măsură*.

Item 4 - Precizați sursele și modalitățile prin care v-ați informat cu privire la oportunitățile de dezvoltare profesională oferite de C.C.D. Tulcea

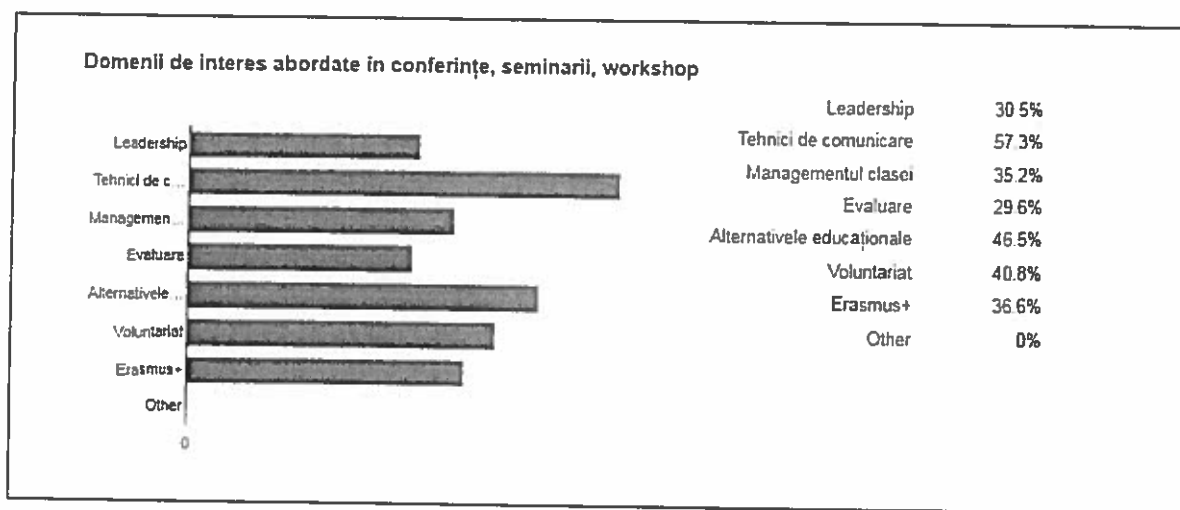

Majoritatea cursanților au precizat că forma de promovare cea mai importantă a oportunităților de dezvoltare profesională o reprezintă e-mail-urile primite din partea CCD-ului (82,8%) și site-ul www.ccdtulcea.ro (82%).

Din analiza acestora reiese utilitatea și relevanța programelor în raport cu nevoile de formare pentru fiecare grup țintă vizat. Pentru cadrele didactice incluse în anul școlar trecut în corpul de metodiști I.S.J., programul de formare a oferit oportunitatea formării competențelor de îndrumare și control pentru buna desfășurare a inspecției școlare, a activităților de consiliere privind dezvoltarea profesională și evoluția în carieră a cadrelor didactice.

Conținuturile tematice, aplicațiile practice din cadrul cursurilor au fost apreciate de către cursanți pentru relevanța și valoarea lor practic-aplicativă. Absolvenții acestor programe au dobândit competențe în domeniile vizate, precum și un bagaj de instrumente și strategii de intervenție pentru aplicarea de practici incluzive la clasă și pentru gestionarea și rezolvarea situațiilor de criză/conflict din mediul școlar.

► **Prelucrarea feedback-ului obținut în urma participării cadrelor didactice la activități metodice, seminarii, workshop-uri organizate de către C.C.D. Tulcea**

Analizând participarea cadrelor didactice la activități metodice, seminarii, workshop-uri organizate de către C.C.D. Tulcea și luând în considerare numărul important de cadre didactice care și-au exprimat dorința de a participa la astfel de activități, având ca domenii de interes, în mod special, tehnicile de comunicare (57,3%) și alternativele educaționale (46,5%), Casa Corpului Didactic planifică pentru anul școlar 2016-2017 activități metodico-științifice care să completeze oportunitățile de formare și să deschidă dascălilor tulceni orizonturi alternative de cunoaștere și dezvoltare profesională. Pliată pe nevoia cadrelor didactice, C.C.D. Tulcea își propune organizarea în parteneriat cu universități din Constanța, București, Galați a unor seminarii, conferințe, în domenii precum comunicarea, alternativele educaționale, învățarea în context nonformal.

► **Prioritățile Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice privind formarea continuă, pentru anul școlar 2016-2017**

În condițiile în care se impune profesionalizarea carierei didactice și asigurarea unui parcurs didactic coerent tuturor cadrelor didactice, ținând cont de rapoartele de monitorizare a examenelor naționale, din care reiese necesitatea formării și profesionalizării unui corp național de evaluatori, M.E.N.C.S. a stabilit ca țintele strategice ale programelor de formare continuă din oferta CCD pentru anul școlar 2016-2017 să fie următoarele:

-evaluarea activității de învățare – formativă și sumativă, cu accent pe evaluarea la examenele naționale;

-dobândirea și dezvoltarea de competențe didactice privind procesul de predare-învățare/evaluare la clasa pregătitoare;

-abilitarea curriculară pentru nivelul gimnazial;

-utilizarea și dezvoltarea bazelor de date dedicate formării continue.

În acest context, Oferta de programe pentru anul școlar 2016-2017 cuprinde:

- Program pentru dezvoltarea competențelor didactice de evaluare a învățării prin examene naționale, la disciplinele din programele de examene naționale;

- Program *Management și consiliere pentru cariera didactică* – program destinat în special responsabililor cu formarea continuă din unitățile de învățământ (sustenabilitate pentru proiectul POSDRU ID 63931);

- Program de formare *Abilitarea curriculară a cadrelor didactice din învățământul primar pentru clasa pregătitoare*;

- Program de formare utilizatori de aplicație COCRET – proiect POSDRU ID 63931 – Banca națională de date a formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar;

- Program pentru pregătirea debutanților în vederea susținerii examenului național de definitivare în învățământ;

- Program pentru pregătirea cadrelor didactice încadrate cu statut de suplinitor în vederea participării la susținerea concursului național de ocupare a posturilor vacante;

- Program de perfecționare a metodiștilor I.S.J.;

- Program de formare *Prevenirea corupției în școala românească*;

Oferta de programe de formare pentru anul școlar 2016-2017 va contribui la îndeplinirea misiunii Casei Corpului Didactic Tulcea de a asigura cadrul pentru dezvoltarea personală și profesională a personalului din învățământul preuniversitar din școlile tulcene, în corelație cu standardele profesionale pentru profesiunea didactică, standardele de calitate și competențele profesionale, precum și în conformitate cu politicile și strategiile naționale și europene în domeniul educației.

Director,

Prof. Gabriela NICHIFOR

Compartimentul Programe/Proiecte

Prof. metodist Cristina Cherciu

Prof. metodist Nicolae Ariton